

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

PERIODICAL DIV.

RECEIVED

ŠTEV. (NO.) 54.

CHICAGO, ILL., ČETRTE K. 19. MARCA — THURSDAY, MARCH 19, 1942

LETNIK (VOL.) LI.

McArthur postal vrhovni poveljnik - Potreba nove fronte

S ŠTABOM SE PRESELIL S FILIPINOV V AVSTRALIJU

Branilec Filipinov dobil poveljstvo nad vsemi zavezniškimi silami na zapadnem Pacifiku. — Avstralska vlada sama prosila poleg pomoči tudi za MacArthurja.

Washington, D. C. — Ameriški general Douglas MacArthur, ki je potegnil na se pozornost vsega sveta z junaško brambo filipinske postojanke, je bil imenovan vrhovnim poveljnikom zavezniških sil na zapadnem Pacifiku ter se je tudi že preselil v Avstralijo, kjer si bo ustanovil svoj glavni stan.

To objavo je izdal vojni departament ta terek, omenjajoč, da je predsednik Roosevelt poslal generalu že pred tremi tedni naročilo, naj odide v Avstralijo, kakor hitro mu bo mogoče, in da se mu je odhod odložil na njegovo lastno prošnjo, in sicer v svrhu ureditve vprašanja poveljništva na Filipinih po njegovem odhodu. Njegovo mesto na Filipinih je bilo izrečeno generalu Wainwrightu, vendar pa bo vrhovno poveljstvo tudi tamkaj ostalo še vedno v rokah MacArthurja.

Vrhovno poveljstvo se je podelilo MacArthurju na izrecno prošnjo avstralske vlade, ki je zadnji teden povdarjala, da Avstralija gleda za svojo obrambo bolj proti Ameriki kakor pa proti Angliji in, da od tam pričakuje pomoči v sedanjih kritični uri. Dan prej je vojni departament objavil, da so prispeli v Avstralijo večji oddelki ameriških čet, in bo torej imel MacArthur na razpolago poleg avstralskih sil tudi ameriške. Pričakuje se, da bo njegova naloga, ne samo braniti Avstralijo, marveč jo tudi preurediti, da bo izhodna točka za bodočo ofenzivo zaveznikov.

MacArthur je star 62 let. Oženil se je pred petimi leti in njegova žena ter štiri leta stari sinček sta kljub veliki nevarnosti stala na Filipinih in sta zdaj skupaj z njim z aeroplanom odpotovala v Avstralijo.

TRETJE VOJAŠKO ŽREBANJE

Zreb določil red za vpoklic novih registrirancev.

Washington, D. C. — V tokrem zvečer ob 6. uri se je otvorilo tukaj žrebanje števil za določitev reda, po katerem se bodo klicali v vojaško službo tisti, ki so se zadnji mesec registrirali. To je bilo tretje podobno žrebanje tekom zadnjih par let in je vključevalo moške od 20. do 44. leta, kateri niso že prej bili vpisani. Vlečenje števil je trajalo celo noč in se je ta čas izbral zato, da se ne bo toliko motila vojna produkcija. Prva številka — potegnil jo je vojni tajnik Stimson — je bila 3.485.

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — Na pljučnici je zadnji ponedeljek preminul v bolnici rojak Charles Strohen, 1850 W. Cermak Rd. Pokojni zapušča ženo in eno hčer, ki živite v La Salle, ter brata in sestro v Chicagu. Doma je bil s Straže pri Novem mestu. Truplo leži v Zefranovem pogrebem zavodu, od koder se bo vršil pogreb ta četrtek ob 9:30 zjutraj s sv. mašo v cerkvi sv. Štefana in na Resurrection pokopališče.

SLOVAŠKA ZAPLENILA ZBIRKE JUDOV

Bern, Švica. — Neko poročilo, ki je prispelo v ponedeljek s Slovaške, govori, da je ukazala tamkajšnja vlada zapleniti vse zbirke, ki jih lastujejo Judje, bodisi znamk, ali draguljev, ali drugčga. Med temi je ena, katere vrednost se računa na \$45.000.

NACRTI ZA PREUREDITEV AMERIKE PO VOJNI

Washington, D. C. — Med tem, ko zastavlja Amerika vse svoje sile, da doseže končno zmago, so pa razni ekonomisti z verno na delu, da pripravijo po končani vojni tla za preureditev ameriškega gospodarstva, in sicer v takem obsegu, da se ne bodo zadostile potrebe prebivalstva le za silo, marveč, da bo nastopila doba trajnega blagostanja brez revščine.

Ti načrti niso nikake pravične sanje, tako povdarjajo, marveč se prav lahko uresničijo. In ne le, da Amerika sama za se ustvari blagostanje, marveč lahko tudi pokaže celemu svetu, kaj premore energična odločnost, delujoča na demokratični podlagi, namreč, da lahko kljub bajnim stroškom, ki jih je zahtevala vojna, ne-

VIHARJI NA JUGU IN OSREDNJEM ZAPADU

Število držav na jugu in na osrednjem zapadu je bilo prizadetih zadnji ponedeljek od silovitega orkana, v katerem je izgubilo življenje nad sto oseb, materialna škoda, ki je bila povzročena, pa znaša po cenitvah več milijonov dolarjev. Najbolj je bila prizadeta država Mississippi, zlasti pa še mesto Grenada. Sila viharja se je občutila dalje v resnejšem obsegu tudi v Tenn., Kentucky, Indiana in Illinois ter je segala proti severu tja preko Chicage. V Illinoisu ste trpeli zlasti mesti Danville in Alvin. V zadnjem je zahteval orkan tri življenja v eni sami družini. Bila je to farmerska družina Laughlin in ubiti so bili v njej mati ter dva mala otroka. Mater je vihar treščil v neko drevo, 300 čevljev daleč od hiše.

HITLER SLUTI SVOJ PADER. PRAVI WELLES

Washington, D. C. — O govoru, ki ga je imel Hitler zadnje nedelje, se je državni podtajnik Welles v ponedeljek izrazil, da kaže, da Hitler ve, da je njegov padec blizu. Bolj kakor bahanje, da bodo ruske armade popolnoma uničene prihodnje poletje, je bilo v govoru, pravi Welles, bolj značilno to, ko je Hitler takorekoč z vsako besedo priznaval "svoj bližajoči se padec in neizogibni poraz nemških armad."

NIČ ODŠKODNINE ZA POŠKODBE PRI CIVILNI OBRAMBI

Washington, D. C. — Poslanska zbornica je zadnji ponedeljek zavrnila predlog, ki je dolečal, da bi se tistim, ki so poškodovani ob času, ko izvršujejo delo za civilno obrambo.

BIVŠI GOVERNER STOPIL V ARMADO

Madison, Wis. — Ph. F. LaFollette, ki je služil kot guverner v tej državi tri termine, je stopil v armado, in sicer s činom stotnika, kakor se je objavilo zadnji ponedeljek. Do japonskega napada je bil LaFollette oster nasprotnik proti vstopu Amerike v vojno.

AMERIŠKE ČETE PRISPELE V AVSTRALIJU

Washington, D. C. — Vojni tajnik Stimson je izdal zadnji ponedeljek objavo, da je prispelo v Avstralijo znatno število ameriških armadnih čet, vključujoč pehoto in zračno silo. Podal pa ni nikakih informacij glede natančnega števila, niti ne, v katerem kraju so čete nastanjene.

BANKE SE PRITOŽUJEJO

Chicago, Ill. — Dohodki bank se v taki izmeri znižujejo, da bodo te prisiljene računati svojim odjemalcem posebno pristojbino. To se je objavilo zadnji ponedeljek na zborovanju uradnikov bančne zveze, pri čemer se je tudi omenilo, da bodo banke prisiljene, najemati neizurjene uslužbenke, ko se izvežbani jemljejo v vladno in armadno službo.

LITVINOV SILI ZAVEZNIČE, NAJ IZRABIO ČAS

Ruski poslanik ponovno priporočal zaveznicam, naj otvoro v Evropi novo fronto, da se razcepijo nemške sile. — V Angliji smatrajo 1942 za odločilno leto.

KRATKE VESTI

London, Anglija. — Pričakuje se, da bo britanska vlada razveljavila prepoved za uvažanje tujezemskih vin, sprejeto v januarju 1941. Namerala se baje dati dovoljenje za uvoz velike množine vina, vendar pa Zed. države ne pridejo v poštev.

Moskva, Rusija. — Preko Turčije je prispelo v torek neko poročilo, ki govori, da ste Ogrska in Bolgarija sklenili tajen sporazum, naperjen proti Rumuniji. Glasom njegaja ima baje dobiti Ogrska celo Transilvanijo, Bolgarija pa celo Dobružo.

Tokio, Japonska. — Po radio se je objavilo v ponedeljek, da je prišlo ob zavzetju Jave v japonsko vojno ujetništvo tudi okrog 500 ameriških vojakov. Priznava se obenem, da se je večje število zavezniških vojakov poskrilo v gorovju.

FRANCOSKO POJASNILO O SODNI OBRAMBI

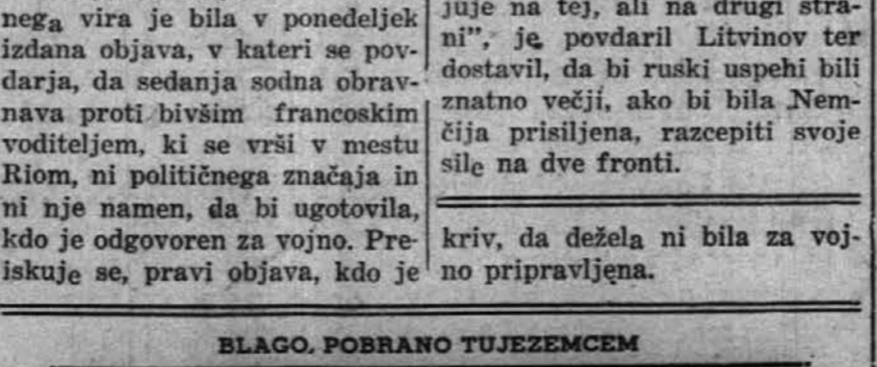
Vichy, Francija. — Iz uradnega vira je bila v ponedeljek izdana objava, v kateri se povdarja, da sedanja sodna obramba proti bivšim francoskim voditeljem, ki se vrši v mestu Riom, ni političnega značaja in ni nje namen, da bi ugotovila, kdo je odgovoren za vojno. Preiskuje se, pravi objava, kdo je

New York, N. Y. — Medtem, ko prihajajo iz Rusije poročila o novih uspehih, ki jih je dosegla tamkaj sovjetska armada, je pa ruski poslanik v Ameriki Maksim Litvinov ponovil zadnji ponedeljek svoje nujno priporočilo zavezniskim velesilam, naj v Evropi otvorijo drugo bojno fronto, da se bo s tem dosegla zmaga nad Nemčijo.

To priporočilo, ki ga je izrekel Litvinov na banketu Ekonomskega kluba, je bilo stavljeno istočasno z vestmi, ki so prihajale iz Londona in, ki so trdile, da je tudi angleška javnost prepričana, da morajo zaveznice kmalu nekaj velikega podvzeti proti Nemčiji, kajti leto 1942 se splošno smatra za odločilno leto. Ni pa tamkaj nikakega enotnega mnenja, kje naj bi se nova fronta otvorila.

Litvinov je v svojem govoru svaril zaveznice, naj se ne zanašajo preveč na čas sam. S tem je brez dvoma mislil v prvi vrsti na Anglijo, kajti nje diplomati so znani, da radi prepustijo času razvoj dogodkov. "Čas je nezanesljiv zaveznik, kajti pripravljen je, da se bojuje na tej, ali na drugi strani", je povdaril Litvinov ter dostavil, da bi ruski uspehi bili znatno večji, ako bi bila Nemčija prisiljena, razcepiti svoje sile na dve fronti.

BLAGO. POBRANO TUJEZEMCEM

"Sovražni tujezemci", državljani osižnih dežel, Nemčije, Italije in Japonske, so morali oddati oblastem vsako strelno orožje, dalje tudi kamere, radije, itd. Gornja slika kaže stojalo, napolnjeno s takimi predmeti, ki so bili prineseni policiji v New Yorku.

kriv, da dežela ni bila za vojno pripravljena.

VESTI O DOMOVINI

Zanimive vesti argentinskega lista "Naša Sloga", ki izhaja v Buenos Aires-u, iz katerih je spoznati, kakšno stanje vlada v Splitu in Dalmaciji po italijanski zasedbi.

"Prihajam iz Splita"

Buenos Aires, 14. februarja (JČO) — Argentinski list "Naša Sloga", ki izhaja v srbohrvaščini v Buenos Aires-u prinaša sledeči zanimivi članek o stanju v Dalmaciji:

"Mnoge stvari so vam že znane, je začel gospod, ki je pred dnevi prispel iz Splita, res ne vem, kaj bi vas in vaše čitatele zanimalo. Beda, pomanjkanje, stiska, glad, ponazorjujejo stanje v vseh zasedenih krajih, v Dalmaciji pa še posebej. Nezadovoljno ljudstvo, težko življenje pod tujo oblastjo, strah pred neprijetnostmi, ki se utegnejo pripetiti vsakega dne ustvarja od dne do dne večjo razjarjenost. Danes v Dalmaciji in v 'neodvisni', kakor imenujejo italijansko kolonijo, kjer vlada Ante Pavelić, temveč 'Antipavelić', s čimer narod hoče pokazati, da je proti Paveliću in vsemu, čemur Pavelić služi.

Bratje Katalinič

Rodbina Katalinič je znana in stara splitska rodbina. Trije bratje, trije orjaki, so imeli trgovino s cvetjem sredi mesta in svoje posestvo pod Marjanom. Dva med njimi sta bivala v Zagrebu in vstali so ju ujeti, obtožili, da sta Jugoslovana in ju ustrelili. Malo pozneje so fašisti ustrelili tudi tretjega brata v Splitu. To se je zgodilo pred kratkim, ko sem odhajal iz Splita.

Potniškega prometa z ladjami v Jadranu ni

Italijanske zasedne oblasti so ustavile promet z ladjami vzdolž dalmatinske obale. Promet se vrši s čolni na vesla in jadra, vendar morajo oblasti prej dovoliti, da sme čoln iz pristanišča. Za razlog so Italijani navajali, da so v Jadranu angleške podmornice, ki ogražajo plovo. Mogoče, kajti strah ima velike oči. Da bi nadomestili pomanjkanje ladij, so ustanovili avtobusno podjetje "Zara", ki vzdržuje promet ob obrežju z avtobusi in s govornimi avtomobili.

"Hajduk" je poslal vse igralce na dopust

Italijanske oblasti so izdale ukaz, da se morajo vsa športna društva (nogometna, veslaška, plavalna) v Dalmaciji vrniti v italijansko športno zvezo. Klub, ki se ne včlani, razpustijo. Razen tega so morali vsi klubi na svojih prostorih postaviti napis v italijanščini in zbrisati prejšnje napise. Večina klubov se je vpisala, da jih oblasti ne bi razpustile, a v javnosti ne nastopajo. Ne nastopajo, kajti če bi nastopili, bi jih Splitčani najmanj s kamenjem obmetavali. Tako je n. pr. "Hajduk" poslal vse svoje igralce na dopust, s katerega se še niso vrnili. Kajti pomislite, da bi "Hajduk" prišel na igrišče in bi njegovi igralci pozdravili gledalce s fašističnim pozdravom. Saj to bi bilo hujske kot javna vstaja.

Klanjanje izdajalcev

Berlin, 14. februarja (Reuter) Poroča se, da je danes Hitler sprejel dr. Mile Budaka, novo imenovanega "ambasadorja" "neodvisne". Klanjanju je prisostvoval zunanji minister von Ribbentrop.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izida vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in četrtoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Edinost Publishing Co. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 3545

Edinost Publishing Co. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 3545

Table with subscription rates for various durations and regions like 'Chicago, Canada and Europe'.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Miršek:

VELIKA MALA SLOVENIJA

Slovenija je dežela, katere ni več na zemljevidih. Stara mačeha Avstrija jo je razkosala na kose, da je izbrisala iz zemljevidov njeno ime...

Germanizem je kaznjev z velikim napuhom, ki ga je zasleplil, da si domišlja, da je nekaj več, kot so vsi drugi narodi, da mora zato zavladati vsem drugim.

Ta svoj osvojevalni in ponemčevalni načrt je germanizem položil v nemške mase pod krilatico "Drang nach Osten - "Pohod proti vzhodu", ki je postal do danes last vsakega Nemca...

Ta nemški "Drang" si je postavil dva velika cilja, ki jih hoče doseči na vsaki način, če tudi morda še le po stoletjih: "Bruecke zur Adria" - "Most do Jadrana" in "Von Berlin zur Bagdad" - "Od Berlina do Bagdada"!

Ta svoj veliki načrt je germanizem izvrševal v raznih dobah različno, včasih bolj agresivno in odločno, včasih manj.

Naseljevanje Nemcev v Slavoniji, v Banatu, v Bosni se more razumeti samo v luči tega načrta. V tej luči se mora razumeti, zakaj je Nemčija vsilila Rumunom in Bulgarom nemške vladarske družine...

Pri tem pa ne govorimo o vsem delu na Štajerskem in Koroškem, kjer se je vse to vršilo v veliki meri in očitno, med tem ko se je na bivšem Kranjskem bolj prikrito.

Do "vsenemškega parlamenta", ki ga je vsenemstvo sklicalo nekako 1880 v Frankfurtu v Nemčiji, se je vršilo vse to ponemčevanje in delo pohoda proti vzhodu neorganizirano vsa stoletja.

nalogo izvrševati načrte iz Nemčije. Glavni sta bili "Študijska", ki naj ponemčuje mladino z nemškimi šolami po slovenskih obmejnih vaseh in občinah...

Slovinci so vse to izdajalsko početje dunajske vlade kmalu spoznali. Zlasti so se pa tega zavedli v Napoleono-vih časih, ko jim je Napoleon ustanovil "Ilirsko kraljestvo" in jim dal sicer samo za kratek čas okusiti sladkost zlate svobode...

Ko je 1848 izbruhnila na Dunaju revolucija, je bil slovenski narod že toliko prebujen, da je nastopil z zahtevo po "združenju Sloveniji". Vse slovenske province naj se združijo v eno provinco Slovenijo s skupno upravo in skupnim deželnim zborom.

Vrhunec tega boja je bila majska deklaracija slovenskega naroda, ki jo je prečital v dunajskem parlamentu Dr. Korošec 1. 1918, 30. maja, ki je pa rodila - Jugoslavijo in Slovenijo.

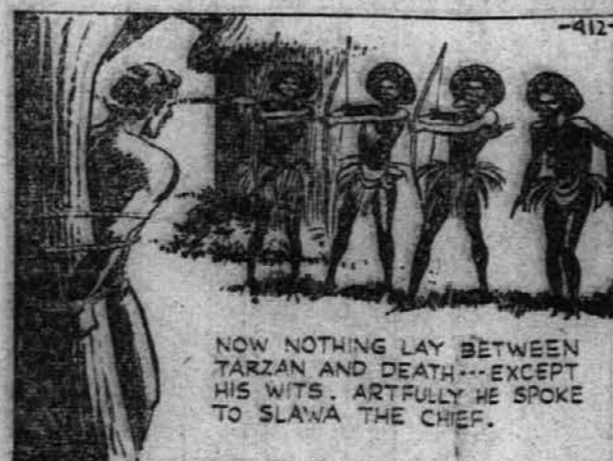
Z ustanovitvijo Jugoslavije s Slovenijo, bi bil pa germanizem "Drang" in "Brücke" zadobil smrtni udarec, ko bi ne bili državniki, ki so sedeli pri mirovni konferenci v Verzeju, zaslepljeni in bi se ne bili dali premetiti germanizmu.

Slovenija, kakor je majhna, kakor je do danes še ni na zemljevidih, vendar je najglavnejša obrambena točka svetovnega miru in vsega reda v Evropi, je predstraža, je glavni obrambeni zid proti prodirajočemu germanstvu proti vzhodu.

Ako bodo toraj hotele zavezniške vlade pri bodoči mirovni konferenci res narediti v Evropi trajni mir, bodo dosegle v prvi vrsti samo, ako ustanove močno Slovenijo, ki bo skupaj z ostalimi brati Jugoslavo in z njimi združena postala močan jez proti germanstvu...

Nerazumljivo je zato, ko čujemo, kako se izražajo velike simpatije do bivše Avstrije od strani zaveznikov, kar kaže, da še niso spoznali v vsej velikosti in važnosti njene naloge, ki jo ji je dal pangermanizem.

TARZAN (412) NENAVIDEN PREDLOG

NOW NOTHING LAY BETWEEN TARZAN AND DEATH... EXCEPT HIS WITS. ARTFULLY HE SPOKE TO SLAWA THE CHIEF.

Sedaj ni ničesar več bilo med Tarzanom in smrtjo, kot njegov bistri um. Začel je govoriti proti poglavarju.

"I TOO AM A CHIEF. IT IS FITTING THAT I DIE BY THE HAND OF A MIGHTY CHIEF."

"Tudi jaz sem poveljnik in mi priznajo, da umrem od roke slavnega poveljnika."

SLAWA WAS FLATTERED. HE SHOVED THE APPOINTED EXECUTIONERS ASIDE.

Poveljnik se je čutil počaščenega. Pomignil je, naj strelci stopijo na stran.

THEN WITH A CHUCKLE THE OLD SAVAGE DREW HIS BOW. WAS HE NOT THE GREATEST ARCHER OF THEM ALL?

Z zadovoljnim smehljajem je nato izvlekel piščo in jo nastavil na lok. Mar ni bil on največji strelcec izmed vseh?

BOLEZEN, SMRT IN DRUGO IZ ZAPADNE METROPOLE

Pueblo, Colo.

Upam, da mi ne bo kdo zameril, ker se nisem oglasil, posebno ured. Amer. Slovenca, ker so današnje razmere takšne, da človek ne ve, kako bi pisal, da bi vsem vstregel.

Tukaj so v petek 13. marca odšli v vojaško službovanje; Joseph Meglen, sin naše kraljice in zmagovalke v lanski kampanji Amer. Slovenca, katera je zelo rahlega zdravja in je močno potrta.

Slovenija, kakor je majhna, kakor je do danes še ni na zemljevidih, vendar je najglavnejša obrambena točka svetovnega miru in vsega reda v Evropi, je predstraža, je glavni obrambeni zid proti prodirajočemu germanstvu proti vzhodu.

Ako bodo toraj hotele zavezniške vlade pri bodoči mirovni konferenci res narediti v Evropi trajni mir, bodo dosegle v prvi vrsti samo, ako ustanove močno Slovenijo, ki bo skupaj z ostalimi brati Jugoslavo in z njimi združena postala močan jez proti germanstvu...

Nerazumljivo je zato, ko čujemo, kako se izražajo velike simpatije do bivše Avstrije od strani zaveznikov, kar kaže, da še niso spoznali v vsej velikosti in važnosti njene naloge, ki jo ji je dal pangermanizem.

Jaklič, po domače Francetov iz Hinj na Dolenjskem. Bil je neženjen in je bil star 54 let. V Pueblo je živel nad 30 let in je bil tukaj jako poznan ter je imel veliko prijateljev.

Bolnike tudi imamo. Tako se v bolnišnici St. Mary nahaja John Prijatelj, po domače Vodičar, in sicer zaradi močnega prehlada in upamo, ter mu tudi želimo, da se kmalu pozdravi!

Nov grob v Penni Forest City, Pa. - Dne 5. marca je tukaj umrl John Merlak, v starosti 52 let. Podlegel je pljučnici. Doma je bil iz Hotelovskega, pri Logatcu na Notranjskem. Zapuščica žena in hčer.

Še en grob Cleveland, O. - Po dolgi in mučni bolezni je pred kratkim umrla tukaj Ana Hadley, rojena Železnik, iz East 43rd Street, stara 53 let. Doma je bila iz Polhovega grada. Zapuščica soproga, in starem kraju pa več sorodnikov. V Ameriko je prišla pred 32. leti. Pokopana je bila v četrtek 12. marca.

Smrt kosi na vzhodu Ridgewood, L. I., N. Y. - Tukaj je 7. marca umrl rojak Fr. Kreč, v starosti komaj dober mesec manj kot 42 let. Doma je bil v Stobu pri Domžalah, odkoder je prišel v Ameriko z materjo leta 1911. Podlegel je pljučnici. Zapuščica žena, hčer, brata in več sorodnikov. Pokopan je bil v torek 10. marca iz slovenske cerkve sv. Cirila na Osmi cesti na pokopališču sv. Trojice.

Iz bolnišnice Cleveland, O. - Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom na 1035 E. 70th Street Mrs. Rose Petrovčič in jo prijateljice lahko obiščejo.

Buy Defense BONDS - STAMPS Now!

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji 1360 kilocycles.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Siromak

Cleveland, O. - V Warensville sanatoriju, v oddelku za kronične bolezni se že 14 mesecev nahaja rojak Frank Glavan. Pred šestimi leti ga je zadela mrtvoud po levi strani, ki mu sedaj popolnoma nič ne rabo. Hrom je in tudi vid mu je zelo opešal, da je zares velik siromak.

Star naseljenec umrl

Cleveland, O. - Zadnji tedni je tukaj umrl po kratki bolezni mnogim poznani rojak Anton Jerak, iz Calcutta Ave., v starosti 72 let. Doma je bil iz Rake pri Krškem in je prišel v Ameriko pred 38. leti. Zapuščica soproga, sina, dve hčeri in sedem vnukov, v starem kraju pa enega sina in sestro. Celih 35 let je bil zaposlen pri New York Central in je bil zadnja leta na pokojnini. Pokopan je bil iz cerkve Marije Vnebovzete v sredo 11. marca na pokopališču sv. Pavla.

V bolnišnici

Pueblo, Colo. - Že tri tedne se nahaja v bolnišnici Mr. Alex Prelesnik. Ponesrečil se je pri delu in se nahaja v bolnišnici v Salida, Colo. - Prijatelji mu žele, da bi skoro okreval in se povrnil nazaj domov!

Nov grob v Penni

Forest City, Pa. - Dne 5. marca je tukaj umrl John Merlak, v starosti 52 let. Podlegel je pljučnici. Doma je bil iz Hotelovskega, pri Logatcu na Notranjskem. Zapuščica žena in hčer.

Še en grob

Cleveland, O. - Po dolgi in mučni bolezni je pred kratkim umrla tukaj Ana Hadley, rojena Železnik, iz East 43rd Street, stara 53 let. Doma je bila iz Polhovega grada. Zapuščica soproga, in starem kraju pa več sorodnikov. V Ameriko je prišla pred 32. leti. Pokopana je bila v četrtek 12. marca.

Smrt kosi na vzhodu

Ridgewood, L. I., N. Y. - Tukaj je 7. marca umrl rojak Fr. Kreč, v starosti komaj dober mesec manj kot 42 let. Doma je bil v Stobu pri Domžalah, odkoder je prišel v Ameriko z materjo leta 1911. Podlegel je pljučnici. Zapuščica žena, hčer, brata in več sorodnikov. Pokopan je bil v torek 10. marca iz slovenske cerkve sv. Cirila na Osmi cesti na pokopališču sv. Trojice.

Iz bolnišnice

Cleveland, O. - Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom na 1035 E. 70th Street Mrs. Rose Petrovčič in jo prijateljice lahko obiščejo.

Buy Defense Bonds and Stamps

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

FRANCOSKA MORNARICA SE VEDNO VELIKA SILA

Te dni se zopet veliko čita in slisi o francoski mornarici. Razna poročila zadnjih dni so vedela povedati celo, da je Hitlerju uspelo uplivati na vichiško Petainovo vlado in da bo ta izročila del, ali celotno preostalo francosko vojno brodogradnjo Nemcem.

Poglejmo raje kako moč se predstavlja francosko brodogradnjo, kolikor ga je še ostalo po zlomu Francije in po angleškem napadu na isto.

Sedanja Francija ima še pet težkih velikih bojnih ladij dretotk in te so: Bojna ladija Strassbourg in ladija Dunkerque, vsaka po 26,000 tonov kapacitete.

Vsekakor pa bi taka izročitev francoskega bojnega brodogradnje imela slabe posledice za zaveznike, ako bi še vedno številno in močno francosko bojno brodogradnjo padlo Nemcem v roke.

GLAVNA ODLIKOVANJA V AMERISKI VOJSKI

V prvih treh mesecih vojne so razni častniki in vojniki, zlasti izmed onih, ki se tako junaško držijo pod generalom MacArthurom v Bataan polotoku na Filipinih, bili že priporočeni za odlikovanja vsled junastva v bitki ali odlične službe.

Združene države imajo sedem odlikovanj, ki jih podeljuje svojim junakom. Po navadi sam poveljnik kakor hitro mogoče po junaškem činu pohvali vojak pred vojsko in, ako ima oblast za to, takoj izroči junačku prepis povelja in odlikovanje, ako le mogoče.

Častna medalja (Medal of Honor) je najstarejše in najvišje odlikovanje, ki ga narod podeljuje svojim junakom. Medalja je bila ustanovljena po kongresu l. 1862. Podeljuje se redkoma. Pred prvo svetovno vojno bilo je podeljenih le 1723 teh častnih medalj in tekem te vojne je le 95 izmed štirih milijonov vojakov dobilo to visoko odlikovanje.

Drugo odlikovanje po važnosti je križ za odlično službo (Distinguished Service Cross). To odlikovanje je bilo ustanovljeno od kongresa l. 1918 in se

skem morju in po drugih lukah po svetu. Tudi v francoski Indokini, ki so jo zasedli v jeseni Japonci, je ostala ena matična ladija nosilka letal, trije rušilci in dva srednja križarja.

Nad francoskim brodogradnjo poveljuje admiral Darlan, ki je, kakor znano Hitlerjev naklonjenec. Mnogokrat se je že govorilo, da bo vichiška vlada izročila brodogradnjo Nemcem, kar se pa do danes še ni zgodilo. Ako bi bilo po Darlanovem, bi se to že davno zgodilo. Toda stari Petain je to spretno odlagal iz razloga, ker ni še gotov, kako pade odločitev na bojiščih.

Okrog tega vprašanje pa se vichiška vlada ne bo mogla dolgo skrivati. Odločitev ko kmalu izsiljena. Za slučaj, da zavezniki letos kje ne podvzamejo odločnega nastopa in započno nove fronte kje na zapadu, je nevarnost, da bo Petain omagal in primoran napraviti, kar od njega zahtevajo nazivji. Za slučaj, pa da zavezniki kmalu udarijo in pokažejo kake uspehe, potem se bo tudi javno mnenje v Franciji spremenilo in od tega bo Petainova vlada primorana ne le reči Berlinu: mornarice vam ne damo, ampak Francija zna Nemcem celo pokazati zobe in narod bi v takem slučaju gotovo posegel po prožju in stopil v boj za svojo narodno svobodo in demokracijo.

daje osebam, ki služijo kakorkoli v vojski in so se odlikovali z izrednim junaštvom. V prvi svetovni vojni je bil ta križ podeljen 6379 častnikom oziroma vojakom.

Medalja za odlično službo (Distinguished Service Medal), ki je bila ustanovljena tudi l. 1918, se daje vsem osebam v vojski za izredno junaštvo ali izredno odlično službo, katerih čin pa vpravičuje podelitev dveh zgornjih visokih odlikovanj. Teh medalj je bilo 1917 podeljenih v zadnji svetovni vojni.

Srebrna zvezda (Silver Star) je odlikovanje, ki je prišlo v življenje l. 1935. Podeljuje se onim, ki so bili posebno pohvaljeni za junaške čine. 11.517 nekdanjih članov vojske je dobilo to odlikovanje.

Vojaška medalja (Soldier's Medal), ustanovljena l. 1926, je odlikovanje, ki se daje članu vojske za junaštvo in izredno

ODŠEL SE POGAJAT Z INDIJCI

Sir S. Cripps je bil nedavno poslan od angleške vlade v Indijo, da taj predloži načrt za podelitev deželi neodvisnost. Gornja slika ga kaže v družbi s hčerjo A. Harrimana, ameriškega lend-lease upravitelja v Londonu.

službo brez potrebe dejanske bitke.

Odlični letalni križ (Distinguished Flying Cross) je bil ustanovljen l. 1926. Podeljuje se onim, ki služijo v vojaškem zrakoplovstvu za posebno junaštvo

v zraku. Za dodatne junaške čine v zraku se dodaje traku, ki drži križ, bronasto hrastovo listje.

Vojska ima trinajst drugih spominskih medalj za manjše zasluge.

BODOČNOST AFRIKE

Pred petimi letimi, ko so bile skupščine Društva narodov v Ženevi, je bila v tej veliki, čeprav nepopolni družini narodov zastopana tudi Afrika. Tri države so dokazovale, da Afrika ni le sestav samih kolonij, projektorov in mandatov: na jugu zemeljske oble ležeča Južnoafriška Unija, ki pa po svoji zgodovini in kulturi ni predstavnica črne, ampak bele rase.

Kot dominij je Južnoafriška Unija sestavni člen angleškega imperija, mednarodnopravno pa je samostojna; drugi samostojni afriški člen Zveze narodov je republika Liberija, majhna, nerazvita, kulturno zaostala država. V prejšnjem stoletju so jo ustanovili ameriški filantropi, da bi dali "domovino" ameriškim črnecem ter je zato gospodarsko odvisna od USA. Tretja afriška država, zastopana v Društvu narodov, je kraljevina Egipt, ki od leta 1936 ni več pod angleškim protektoratom. V Društvu narodov je bil sprejet Egipt leta 1937. In je tako rekoč nadomestil prejšnjo tretjo samostojno afriško državo, Abesinijo, ki je prenehala obstajati in s tem seveda tudi prenehala biti članica Zveze narodov.

Ostali del afriškega ozemlja pripada evropskim državam: Angliji, Franciji, Italiji, Španiji, Portugalski in Belgiji. To veliko ozemlje je redko naseljeno, deloma še ne raziskano, gospodarsko nepovezano, po večini še neobdelano in primitivno, vsebuječe v sebi velika bogastva, kot zlato in diamante v Južni Afriki, volno in tobak v Egiptu, fosfor v Tunisu in kavo v Abesiniji. Vse to bogastvo je izkoriščajo. Ni pa še izkoriščen baker in cin v Katangi, kakao v Kongu, les v Nigrju in Sudanu, prilika za nasade sladkorne pese v Tanganiki. Kaj se bo z

PROTI MacARTHURJU

Japonski general Jamašita, ki si je pridobil sloves z zavzetjem Malaje in Singapora, je bil nedavno poslan proti četam MacArthurja na Filipinih.

ki. Ali bodo sedaj Afriko na novo razdelili, ali mislijo na ustanovitev Panafrike pod nadzorstvom "nove Evrope"?

Pravega konca še nihče ne vidi. Vse je odvisno od položaja na evropskih in afriških bojiščih. Končna odločitev bo padla po končani vojni, toda kakor sedaj kaže, ne bo odločitev padla tako, kakor si jo žele v Rimu.

RAZNO

PRIPOROČA USTVARITEV PODLAGE ZA MIR

Chicago, Ill. — V svojem govoru, ki ga je imel ob 23. obletnici ustanovitve Ameriške legije, je L. U. Stambaugh, vrhovna načelnik legije, zadnje nedelje apeliral na voditelje zaveznških držav, naj že zdaj, medtem, ko se pripravljajo za ofenzivo na osiše, pripravljajo podlago za pravičen in stalen mir. Kadar bo dobljena zmaga demokracij, je dejal, naj nam nauk, ki smo ga dobili iz polonije zadnjega miru, ne izgine izpred oči.

ŠPANJA UTEGNE SODELOVATI Z NEMČIJO

London, Anglija. — Kakor se je slišalo po radio zadnje nedelje, je prisel v Berlin načelnik španskega generalnega štaba general Davila in ta vest je vzbudila med tukajšnjimi krogi veliko zanimanje. Dala je namreč povod za nove domneve, da se je Španija odločila, sodelovati z Nemčijo. Ni torej izključeno, da bo dovolila nemški armadi prehod do Gibraltarja, kajti Nemčiji je brez dvoma veliko lažje na tem, da v slučaju napada na Suez prepreči britanski mornarici prehod skozi gibraltarski preliv.

ZELEZO PORUŠENIH STAVB ZA VOJNO

Washington. — Poročilo, ki je prisel iz Londona pravi, da Angleži dobijo železo in druge kovine od sovražnih bomb porušeni hiš in drugih poslopj v Londonu in drugih angleških mestih, prav pridno zbirajo. Dosedaj se že nabrali takega železa in drugih kovin iz od bomb porušeni hiš in stavb že za četr milijona ton. To železo potem porabijo za izdelovanje orožja za boj proti sovražniku.

KRAVA ODNESLA REKORD

Uxbridge, Mass. — Trinajst let stara krava 'Bertha' iz Elmwood farme je napravila svojevrsten rekord, ko je povrgla tri telčke (trojčke). — V enem letu in desetih dneh je ta krava povrgla pet telet — poprej je namreč povrgla dvojčke. — Pravzaprav je ta krava že trikrat povrgla dvojčke, tako da je v osmih letih krava dvignila govejsko družino na 15 glav, kar je res že rekord, pa četudi kravji.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCE"

What Should You Save To Help?

WASHINGTON, D. C.—The following table issued by the Treasury Department is intended as a savings yardstick for the average income-earner. It suggests how everyone of the 48,000,000 employed persons in the United States may participate in the war effort through the systematic purchase of Defense Savings Bonds.

The job ahead of us is far bigger than most of us realize," Secretary Morgenthau declared in making the table public. "I know that the American people are ready to do their part to win the war. One of the ways we can do much more is by intensifying our effort in the purchase of Defense Bonds."

While persons without dependents may be able to set aside more than the suggested figures, persons with several dependents, or with other heavy family obligations, may be unable to save at the suggested rate, the Treasury Department pointed out.

Table with columns: Weekly Earnings, And One Saves Each Week, In One Year Will Save, Number of Persons in Each Income Group, Total Annual Savings.

VPRAŠANJE SOVRAŽNIH INOZEMCEV

V nedavni izjavi o sovražnih inozemcih je James Rowe, Jr., federalni pomožni generalni pravdnik, izjavil, da federalne oblasti so vsled svoje izkušnje prav dobro zmožne razlikovati med nedolžnimi osebami in onimi, ki utegnejo biti oziroma so zares nelojalne, da občinstvo naj pusti to delo v njihovih rokah.

"Mi vsi čutimo enako glede sovražnih inozemcev," rekel je Mr. Rowe. "Mi čutimo prav odločno, da nedolžni ljudje ne smejo biti preganjani le iz razloga, ker smo slučajno v vojni z deželami, kjer so se rodili. Na drugi strani, smo v vojni. Znamo, da obstojajo take stvari kot sabotaža in špijonaža, in tudi zname, da nekateri izmed teh sovražnih inozemcev so nelojalni.

"Mi ne maramo siliti ljudi, nočemo pa niti izpostavljati se kakim nevarnostim. Edini odgovor na to vprašanje je — prepustite to opravilo vladi. To ni nikako polje za neodvisno presojevanje niti za neizkušene. Vlada, Justični departament in Federal Bureau of Investigation prav posebej, je za dolgo let izveščala ljudi, da se ukvarjajo ravno s takimi problemi. Oni imajo izkušnje. Oni znajo kam gledati za sabotažo in špijonažo, in znajo, koga naj bi sumnili. Kar pustite jih opravljati to. Ako pa skušate storiti to na svojo pest, utegnete obožiti nedolžne ljudi in, kar je ravno tako važno, utegnete biti na poti izkuženim preiskovateljem, ki brez dvoma znajo, kar znate vi, ali nočejo še priti na dan. Z drugimi besedami, imejte zaupanje v svojo vlado.

"Do danes je Justični departament zadovoljen s splošnim obnašanjem sovražnih inozemcev. Večina izmed njih razumeva, da zavoljo zaštite naroda pred peščico nekaterih sovražnih inozemcev treba provzročiti neugodnosti tolikim nedolžnim osebami, udanim načelom naše demokracije. Omejitve, ki jih je Justični departament postavil na vedenje sovražnih inozemcev, je potrebna previdnost, da sovražen inozemec ne sme imeti v svoji posesti strelnega orožja ali drugega vojnega orožja; fotografskih aparatov, kratkovalnih oddajnih ali sprejemnih radio aparatov. Niti ne sme

imeti v svoji posesti narisov, map ali fotografij kake vojaške ali mornariške naprave ali opreme.

"Regulacija dovoljuje, da sovražen inozemec sme potovati v mejah okraja, kjer stanuje, ali da potuje od kraja do kraja, si mora priskrbeti dovoljenje s strani federalnega pravdnika svojega okraja. Ako hoče spremeniti svoje bivališče ali nameščenje, si mora tudi priskrbeti dovoljenje od strani federalnega pravdnika (U. S. Attorney). Prošnje za taka dovoljenja treba vložiti vsaj teden dni naprej. Sovražni inozemci, ki so v takem delu, ki zahteva čisto ali redno potovanje, smejo dobiti splošno dovoljenje za taka potovanja brez potrebe posebnega dovoljenja za vsako vožnjo. Vsem sovražnim inozemcem pa je prepovedano potovati po aeroplanu.

"Regulacije nadalje določajo, da inozemci sovražnega državljanstva ne smejo stanovati v okrajih, ki jih je federalni generalni pravdnik označil kot prepovedana ozemlja, niti ne smejo biti v krajih, ki so bili označeni kot omejena ozemlja razun pod pogoji, označenimi od federalnega generalnega pravdnika.

"Končno regulacije zahtevajo, da morajo vsi inozemci sovražnega državljanstva imeti pri sebi spričevalo identitete.

"Justični departament ima opravljati s sovražnimi inozemci, ki se ne ravna po zakonu ali ki se smatrajo za nevarne. To je njegovo delo. Vaše delo pa je ostati ravnodušni in boriti se proti strahu, hysteriji in preprekovanju. Na tak način boste prispevali k duhu narodne edinstvi, ki je nikdo ne more ločiti."

—Buy Defense Bonds and Stamps—

Listen to PALANDECH'S RADIO BROADCAST Featuring a Program of YUGOSLAV FOLK MUSIC Every Saturday, 1 to 2 P.M. STATION WHIP 1520 Kilocycles (Top of the Dial)

COQUETTE BEAUTY SHOP

(LILLIAN PAVLIN, lastnica) 1907 So. Cicero Avenue, Cicero, Illinois Telefon: Cicero 377 ali pa CRAWford 2569

Slovenskim ženam in dekletom naznanjam, da sem ovrila lastni BEAUTY (LEPOTIČNI) PARLOR in sem v tej stroki vsem na razpolago. Se uljudno priporočam slovenskim ženam in dekletom, da poskusijo moje postrežbe v tej stroki. Trajno (permanent) kravljanje in lepoticenje na več načinov po okusu. CENE ZMERNE.

NE OSTANITE BREZ

"Baragove Pratike"

ZA LETO 1942.

Pratika je zanimiva in gre bitro iz pod rok. Kdor se ne bo v prihodnjih par dnevih pomujaj, bo najbrže ostal brez nje. Pratika stane samo:

30 centov

kar je poslati v gotovini, Money Ordru, ali pa v znakah po 3c. na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

